

İllerimiz ve Halıcılığımız

Serap Leloğlu-Ünal*

Biz Türk ulusu olarak geçmişimizle, tarihimizle gurur duyuyoruz. Uzun yıllar yaylak-kışlak düzeni içinde hareketli bir hayat yaşadık; şehir medeniyeti kavramı bugün için yaylak-kışlak sisteminin bir göstergesidir. Bu hareketliliği "nomad kültür" ya da "mongol kültür" olarak anlayan yanlış yorumlayışlar çoğunluktadır. Yarı göçebe oluşumuz yani onlardan farklılaştığımız noktalar nedeniyle kimi çevreler bizi dışlamaya çalıştı. Ama biz varız, yaşıyoruz ve yaşayacağız.

Göçebelik, kendi araç-gereçlerini yaratan ayrı bir kültür dünyasıdır. Günümüzde büyük bir çoğunluğu yerleşik hayata geçmiş olan ulusumuz, göçebelik kültüründen zamanımıza ulaşan pek çok unsuru yaşatıyor. Zengin bir medeniyetin göstergesi olan hah, bunlardan sadece biridir ve Türklerin Dünya'ya hediyesi olan bir kültür ürünüdür.

Orta Asya'dan Anadolu'ya göçeden Türk grupları dokumacılığı, dolayısıyla halıcılığı Anadolu'ya getirdiler. Buluntular 12. yüzyıldan itibaren Anadolu'da yoğun olarak halı dokunduğunu ve ihracaatın yapıldığını kanıtlar.

Bu durum günümüzde nasıldır? Arış Dergisi yayını kurulu olarak bu soru kafamızda şekillendiği zaman şöyle düşündük: Pek çok ilimizde ve köylerde halı dokunuyor. Bunlardan bir kısmı, yayınlara geçtiği için biliniyor. Ancak bir kısmı da henüz tam olarak bilinmiyor ya da sesini duyuramamış. Bunun üzerine illerimizin valiliklerine yazılar yollayarak, hangi illerde halı-kilim dokumacılığının devam ettiği ile, bu dokumacılığın sınırlarını öğrenebilmek için de pazarlamasının yapıp, yapılmadığını kapsayan

Resim/Picture 1
Taşpınar minder

soruları bir yazı ile valiliklerimize göndermeye ve gelen cevapları da değiştirmeden sırasıyla her sayımızda yayınlamaya karar verdik. Konuya ilgi gösteren valiliklerimize buradan teşekkürü bir borç biliriz. Bu sayımızda **Aksaray Valiliği**nden gelen yazıyı yayınlıyoruz. ●

* Atatürk Kültür Merkezi Uzmanı.

Our Provinces and Carpets

Serap Leloğlu-Ünal*

We as the Turkish nation are proud of our past and history. We had a long-lasting mobile life through treks between estival and hibernal regions. Our urban civilisation still bears some of the imprints of this mobility. There are many incorrect approaches which interpret these movements as "nomadic culture" and "mongol culture". Several circles attempted to excommunicate us for our semi-nomadic life which differentiated us from them. Yet we exist, live and will continue to do so.

Nomadism is a separate world of culture which creates its own tools and parapernalia. Our nation that largely abandoned the nomadic life adopted the settled order contains many elements which were inherited from the former. Rugs which are the indications of a rich civilisation is but one of these elements and constitute a cultural product offered to the world by Turks.

The Turkish tribes moving from Central Asian mainland to Anatolia brought with them the weaving and more specifically the carpet-weaving art. Studies reveal that carpets were being woven in Anatolia in great numbers already in the twelve century and a massive carpet export trade was onstream.

But what is the situation today? When this question arose in our minds as the editorial board of the review *Ariş*, we thought that rugs are woven in many Turkish provinces and villages and that several of them are known since they have been publicised. Yet, there was a good number that was not thoroughly documented or that had not made themselves heard. Therefore, we decided to apply to all our provinces for determining the provinces where the carpet and rug weaving continues and establishing the extent of the spread of this art. We will print in extenso all the replies that we will receive. In this connection, we wish to thank the governors displaying an interest toward our plea, and begin by publishing the reply received from the Aksaray Province.

Resim/Picture 2

Taşınar taban halısı

* Specialist in Atatürk Culture Centre.